

การใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหาร

วิรัชชัย แก่นแสนดี

นักวิจัย

ฝ่ายเครื่องมือและวิจัยทางวิทยาศาสตร์

สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหารตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหาร ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 เพิ่มเติมจากประกาศการใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหาร ลงวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2554 และประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 346) พ.ศ. 2555 เรื่อง การใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหาร (ฉบับที่ 2) เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินการขออนุญาตและกระบวนการพิจารณาอนุญาตการใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในผลิตภัณฑ์อาหารเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งการใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหารตามกฎหมายกำหนด มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ข้อ 1 การใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหารต้องเป็นไปตามเงื่อนไขการอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยชนิดของจุลินทรีย์โพรไบโอติกที่ได้รับการอนุมัติทั้งหมด 24 รายชื่อ ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหาร ลงวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2554 และประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 346) พ.ศ. 2555 เรื่อง การใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหาร (ฉบับที่ 2) จำนวน 23 รายชื่อ และในบัญชีแนบท้ายประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหาร ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 จำนวน 1 รายชื่อ ได้แก่ *Lactobacillus plantarum* สายพันธุ์ 299V ทั้งนี้ต้องมีปริมาณจุลินทรีย์โพรไบโอติกที่ยังมีชีวิตคงเหลืออยู่ในผลิตภัณฑ์ไม่น้อยกว่า 10^6 CFU ต่ออาหาร 1 กรัม ตลอดอายุการเก็บรักษา

กรณีที่ต้องการใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกชนิดอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าต้องยื่นหลักฐานแสดงผลการประเมินความปลอดภัย และคุณสมบัติการเป็นจุลินทรีย์โพรไบโอติก ตามหลักการใน Guidelines for the Evaluation of Probiotics in Food, Joint FAO/WHO Working Group Report on Drafting Guidelines for the Evaluation of Probiotics in Food, ปี ค.ศ. 2002 โดยต้องมีรายละเอียดข้อมูลประกอบการยื่นขออนุญาต ได้แก่ การบ่งชี้เอกลักษณ์ของจุลินทรีย์โพรไบโอติก การทดสอบคุณสมบัติการเป็นจุลินทรีย์โพรไบโอติก และการประเมินความปลอดภัยของจุลินทรีย์โพรไบโอติกต่อมนุษย์ เพื่อประเมินความปลอดภัยและปฏิกิริยาของร่างกายต่อจุลินทรีย์โพรไบโอติก

ข้อ 2 ผลการตรวจวิเคราะห์ตามความในข้อ 1 ต้องเป็นของส่วนราชการหรือสถาบันที่ตรวจวิเคราะห์อาหาร ได้แก่ หน่วยงานของรัฐทั้งในประเทศและต่างประเทศ หรือหน่วยงานหรือองค์กรที่ได้รับมอบหมายหรือได้รับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐของประเทศนั้นๆ หรือหน่วยงานหรือองค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้รับการรับรองโดยหน่วยงานรับรองห้องปฏิบัติการตามมาตรฐานสากล

ข้อ 3 การกล่าวอ้างทางสุขภาพเกี่ยวกับการใช้โพรไบโอติกในอาหาร ต้องยื่นขอประเมินการกล่าวอ้างทางสุขภาพต่อสำนักอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาตามคู่มือประชาชนเกี่ยวกับการขอประเมินการกล่าวอ้างทางสุขภาพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข. (2554). การใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหาร.

สืบค้นจาก : http://food.fda.moph.go.th/law/data/announ_moph/Law03P339.pdf [10 ตุลาคม 2564]

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. (2556). คำชี้แจงประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหาร และประกาศ กระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๔๖) พ.ศ.๒๕๕๕ (ฉบับที่ ๒).

สืบค้นจาก : http://food.fda.moph.go.th/law/data/announ_fda/Probiotics%20339%20&%20346.pdf [10 ตุลาคม 2564]

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. (2561). หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหาร.

สืบค้นจาก : http://food.fda.moph.go.th/law/data/announ_fda/61_Probiotic_Bacteria.pdf [10 ตุลาคม 2564]